

Η Χαοτική Συμπεριφορά των
Συστημάτων των Βιβλιοθηκών
κατά την σημερινή Περίοδο της
διαρκούς Αλλαγής

Ανθή Κατσιρίκου
Πανεπιστήμιο Πειραιά
anthi@unipi.gr

Αλλαγές

- ★ “συστήματα βιβλιοθηκών”,
- ★ διαδίκτυο,
- ★ ηλεκτρονικό ταχυδρομείο,
- ★ παγκόσμιος ιστός

Πρόκειται δηλαδή για μια αλληλουχία φαινομένων διαφορετικών επιπέδων, όπου τα φαινόμενα σε κάθε υψηλότερο επίπεδο έχουν ιδιότητες που δεν μπορεί να προέρχονται από τις ιδιότητες των φαινομένων κατωτέρου επιπέδου.

Στα χαοτικά συστήματα μικρές αλλαγές που σχετίζονται με το αρχικό σημείο μπορούν να προκαλέσουν διαδρομές με μεγάλες διαφορές. Η συμπεριφορά τους δε, δεν αναπαράγεται ποτέ με τον ίδιο τρόπο. Ανεξάρτητα από πού είναι το αρχικό σημείο του συστήματος, δεν είμεθα σε θέση να περιγράψουμε με βεβαιότητα τη διαδρομή του μέχρι το τέλος.

Συνεκδοχικά, η τεχνολογία προκαλεί
ραγδαίες οργανωτικές αλλαγές και
αποκαλύπτει πώς αυτές υλοποιούνται και
πώς δρουν στο περιβάλλον της
βιβλιοθήκης. Σε μια τέτοια ταραχώδη
κατάσταση, οι μελλοντικές εξελίξεις είναι
σίγουρα ακαθόριστες και επηρεάζονται
από τα τυχαία γεγονότα.

Μίκρο- επίπεδο

Η εφαρμογή των αυτοματοποιημένων συστημάτων στις βιβλιοθήκες παρήγαγε οργανωτική επανάσταση χωροχρονικά. Η απλοποίηση των ρουτινών, οι διαδικασίες που εξοικονομούσαν χρόνο και εργατικό δυναμικό είχαν σαν αποτέλεσμα περισσότερο ποιοτική εργασία. Ακόμα πιο πέρα, συμπεριελήφθησαν εργασίες ποσοτικοποίησης, στατιστικές, απογραφή.

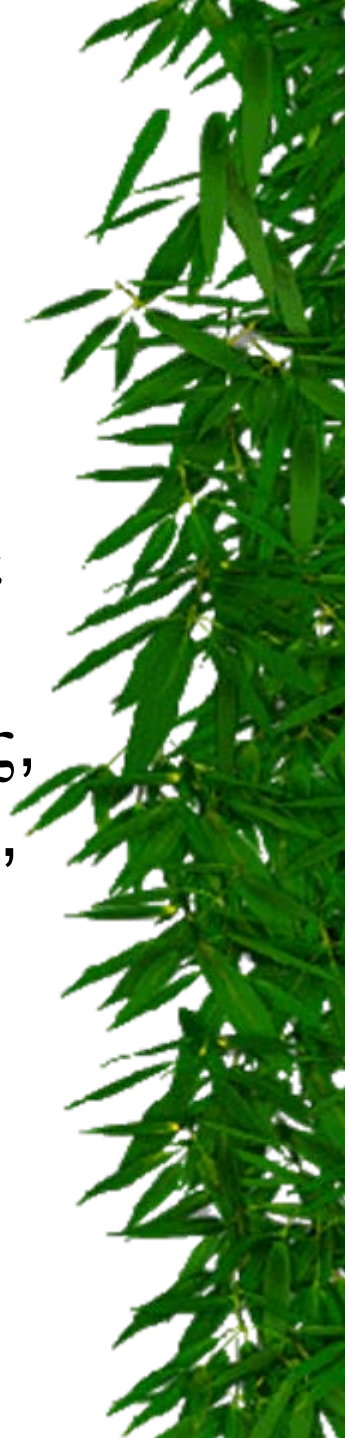

Μάκρο- επίπεδο

Όμως, η λειτουργία των συστημάτων, οι συμβατότητες, τα πρότυπα, τεχνικά και βιβλιοθηκονομικά, η αναγκαιότητα των καινοτόμων κανόνων και διαδικασιών εθεμελίωσαν μια ευρεία συζήτηση μεταξύ των επαγγελματιών και εκτενή έρευνα.

Ένα βήμα πέραν του αυτοματισμού, οι τηλεπικοινωνίες που εγκαταστάθηκαν σε κάθε οργανισμό (μικρο- επίπεδο) συνέβαλλαν στην ανάπτυξη της συνεργατικής καταλογογράφησης, των συνεργατικών συλλογών και συνεργασιών, ενώ οι απομακρυσμένοι χρήστες αυξάνουν σταδιακά (μάκρο-επίπεδο) και η δημιουργία νέων κανόνων και προτύπων επίσης.

Οι νέες τεχνολογίες στις βιβλιοθήκες

- ✦ πληθώρα των τεχνολογικών εργαλείων, λογισμικών και διεπαφών,
- ✦ συμμετοχή των εκδοτών και των προμηθευτών,
- ✦ ποικιλία των πηγών και υβριδική βιβλιοθήκη.

Οι αλλαγές στις βιβλιοθήκες

- ✱ εσωτερικό λειτουργικό σχήμα,
- ✱ επικοινωνία των Βιβλιοθηκών,
- ✱ εξυπηρέτηση του κοινού,
- ✱ χρόνος απόκτησης της γνώσης και της πληροφορίας,
- ✱ πληθώρα και η ποικιλία των χρηστών.

Το μακροπρόθεσμο μέλλον ενός καινοτόμου οργανισμού δεν μπορεί να προβλεφθεί, εξαιτίας όχι μόνο των μεταβολών στην τεχνολογία και την αγορά, αλλά και στη δομή. Οι αποτελεσματικοί μάνατζερ επομένως, αντί για οράματα και σχέδια, εστιάζουν στη διαρκώς μεταβαλλόμενη ατζέντα των στρατηγικών θεμάτων, των προκλήσεων και των στόχων.

Η έκφραση των διαφορετικών, ενίοτε δε και αντιφατικών, πολιτισμών που εκφέρει κάθε μέλος σε ένα οργανισμό συμβάλλει στην επιτυχία της σύνθεσης στη μάθηση. Η μετατροπή επομένως των δικτύων εργασίας ή των εργασιακών σχέσεων, μικρού ή μακρού βεληνεκούς, σε ομάδες μάθησης, εισάγει το διάλογο, ενθαρρύνει την ανοιχτή σύγκρουση, εξάγει από αυτήν, τη δημιουργικότητα και δοκιμάζει δημόσια τις βεβαιότητες, αναλαμβάνοντας το ρίσκο, για τον χειρισμό στρατηγικών θεμάτων.

- * Νέο διανοητικό μοντέλο για κάθε νέα κατάσταση-όχι ίδιες γενικές οδηγίες,
- * Εστίασης, από το μέλλον στο εδώ και τώρα,
- * Εστίαση και αιτιολόγηση των ποιοτικών, μη κανονικών προτύπων,
- * Θεώρηση ενός ολικού επικοινωνιακού συστήματος και όχι των επιμέρους τμημάτων,
- * Μαθησιακή διαδικασία αντί για τα αποτελέσματα,
- * Ομαδική δυναμική σκέψη και μάθηση, στην συνύπαρξη δηλαδή που φέρνει αποτελέσματα, που παίρνει το ρίσκο και την ευθύνη της τυχόν αποτυχίας.

Εκπαίδευση του προσωπικού στη διαδικασία της αλλαγής.

Εκπαίδευση του προσωπικού με περιεχόμενο την εξοικείωση με το γεγονός ότι οι ρόλοι της βιβλιοθήκης συνεχώς μεταβάλλονται και η ταυτότητα του επαγγέλματος επίσης.

Επαγγελματική ωριμότητα σημαίνει την αφοσίωση στα ιδανικά του επαγγέλματος, άρα, αποδοχή της υπευθυνότητας για την επιτυχία του οργανισμού του οποίου μέρος είναι η βιβλιοθήκη.

Όπως εφάνη ανωτέρω, η βιβλιοθήκη σαν οργανωτικό και λειτουργικό μοντέλο αναλαμβάνει διαρκείς προσαρμογές, την τελική μορφή των οποίων κανείς δεν μπορεί να προβλέψει τούτη τη στιγμή. Η χαοτική συμπεριφορά είναι απρόβλεπτη.

Αυτό που συγκροτεί τους στόχους της υπηρεσίας είναι απίθανο να αλλάξει πολύ. Παρόλα αυτά οι στόχοι μπορεί να χρειάζονται νέα ερμηνεία, νέα επικύρωση και σαφή οροθέτηση. Αυτό που συγκροτεί την καλή υπηρεσία στις βιβλιοθήκες, τα μέσα, αλλάζουν. Η νέα τεχνολογία και η μάθηση μέσω της εμπειρίας δημιουργεί νέα πρότυπα.

Το πόσο καλά παίζουμε το ρόλο μας εξαρτάται σε έναν υψηλό βαθμό, από το πόσο καλά καταλαβαίνουμε τι είμαστε και σε ποιο περιβάλλον ενεργούμε.

